

Извјештај о вањском вредновању студијских програма Високе школе за примијењене и правне науке „Прометеј“, Бања Лука

АВОРС број и датум: 01/1.3.118-18/21 од 19.02.2023. године

Датуми посјете: 20. и 21. октобар 2022. године

Локација: Бања Лука

Комисија за вањско вредновање:

- Проф. др Амел Косовац, стручњак из реда академске заједнице БиХ, предсједник,
- Проф. др Радивој Продановић, међународни стручњак, члан,
- Мр Дијана Илишевић, стручњак из реда привреде и праксе, члан и
- Хана Демировић, студент, члан.

Координатор: Бојан Шолаја, МА

Критеријуми евалуације: Стандарди и смјернице за осигурање квалитета у европском простору високог образовања – ESG (*Standards and Guidelines for Quality Assurance in European Higher Education Area - European Association for Quality Assurance in Higher Education, 2015*), Критеријуми за акредитацију високошколских установа у Републици Српској и БиХ, Критеријуми за акредитацију студијских програма првог и другог циклуса студија у Републици Српској и БиХ, Правилник о акредитацији високошколских установа и студијских програма Републике Српске.

Садржај:

1.0 Апликација	3
1.1 Информација о процесу акредитације	3
1.2 Подаци о високошколској установи	4
1.3 Подаци о захтјеву	5
2.0 Вањско вредновање	5
2.1 Претходне активности	6
2.2 Посјета високошколској установи	7
3.0 Мишљење о исходу вањског вредновања	8
3.1 Извјештаји о акредитацији студијских програма	8
3.2 Препорука за акредитацију	33

1.0 Апликација

1.1 Информација о процесу акредитације

Висока школа за примијењене и правне науке „Прометеј“ из Бање Луке (у даљем тексту: Висока школа) предала је пријаву за акредитацију Високе школе 22.03.2021. године Агенцији за високо образовање Републике Српске (у даљем тексту: Агенција) која је заведена под бројем протокола Агенције 01/1.5.118/21 од 22.03.2021. године.

Агенција је 05.05.2021. године актом број 01/1.3.118-2/21 затражила од Министарства за научнотехнолошки развој, високо образовање и информационо друштво Републике Српске, као надлежног органа управе, провјеру легитимности рада установе, а 05.05.2021. године актом бр. 01/1.3.118-3/21 од Републичке управе за инспекцијске послове податке у вези са вршењем инспекцијског надзора над Високом школом. Министарство је дописом број 19.040/612-102/21 информисало Агенцију да су за Високу школу од Републичке управе за инспекцијске послове – Сектор инспекције за просвјету и спорт затражили да изврши провјеру рада Високе школе за примијењене и правне науке „Прометеј“, Бања Лука, односно провјеру минималних услова за рад и обављање дјелатности високог образовања, те да о томе сачини извјештај и достави Агенцији. Републичка управа за инспекцијске послове је одговорила дописом број 24.120/616-230-39-5/21 од 10.06.2021. године којим је информисала Агенцију о обављеној инспекцијској контроли и утврђеним недостацима на Високој школи за чије отлањање је донијето Рјешење. Рјешењем број 24.120/616-230-39-4/21 републички просвјетни инспектор је обавијестила Агенцију да је инспекцијским Рјешењем наложила Високој школи да искључи из наставног процеса др Алексу Мацановића, професора емеритуса, који је одређен за одговорног наставника за предмет Електронско пословање те да матичне књиге за академске и струковне студије првог циклуса, за студенте који су уписани у академску 2020/2021 годину води у складу са одредбом члана 6. Правилника о садржају и начину вођења евиденције које води високошколска установа („Службени гласник Републике Српске, број: 79/11, 101/11, 48/14“). За наведене недостатке су дати рокови за извршење наложених мјера од 15, односно 50 дана од дана пријема Рјешења. Дописом број 24.120/616-230-39-12/21 од 19.11.2021. Републичка управа за инспекцијске послове информисала је Агенцију да је спровела контролу над Високом школом те да су све мјере наложене од стране инспектора извршене.

Агенција је рјешењем број 01/1.3.118-8/21 од 30.03.2022. године, за координатора поступка акредитације Високе школе именовала вишег стручног сарадника за акредитацију и аналитику у Сектору за акредитацију и међународну сарадњу, Бојана Шолају, МА.

Агенција је 31.05.2022. године са Високом школом закључила Уговор за услуге акредитације високошколске установе и студијских програма под бројем протокола Агенције 01/1.3.118-12/21, које ће Агенција извршити на основу:

- анализе усаглашености документације са законским захтјевима (легитимност захтјева), комплетности документације у односу на важеће законске прописе Републике Српске и Босне и Херцеговине, као и правилима европских асоцијација у овој области и
- вањског вредновања у сврху акредитације са циљем утврђивања усаглашености са захтјевима Стандарда и смјерница за обезбјеђење квалитета у европском простору високог образовања, критеријума за акредитацију високошколских установа и студијских програма и процјене усаглашености структуре и садржаја студијских програма са утврђеним излазним профилима.

Уговором су дефинисане обавезе Високе школе и Агенције као и повјерљивост свих информација пружених у току поступка вањског вредновања.

Агенција је затим спровела поступак одабира чланова комисије стручњака у складу са Правилником о акредитацији високошколских установа и студијских програма, те у складу са Законом о високом образовању Републике Српске и Законом о обезбјеђењу квалитета у високом образовању Републике Српске, актом број 01/13.118-9/21 од 19.04.2022. године упутила Агенцији за развој високог образовања и осигурање квалитета БиХ Приједлог за именовање Комисије домаћих и међународних стручњака за оцјењивање и ревизију квалитета и давање препорука о акредитацији високошколске установе и студијских програма (даље: Комисија стручњака) у сљедећем саставу:

- Проф. др Амел Косовац, стручњак из реда академске заједнице БиХ, предсједник,
- Проф. др Радивој Продановић, међународни стручњак, члан,
- Мр Дијана Илишевић, стручњак из реда привреде и праксе, члан и
- Хана Демировић, студент, члан.

Након извршеног именовања Комисије домаћих и међународних стручњака од стране Агенције за развој високог образовања и осигурање квалитета БиХ рјешењем број: 05-33-1-176-3/22 од 05.05.2022. године приступило се детаљној анализи документације након чега су услиједиле активности на припреми посјете високошколској установи.

Уговор за услуге акредитације високошколске установе и студијских програма закључен је 31.05.2022. године између Агенције и Високе школе и истим је дефинисано да су предмет вредновања систем обезбјеђења квалитета високошколске установе и студијски програми који су обухваћени поступком акредитације. Уговором су дефинисане обавезе Високе школе и Агенције као и повјерљивост свих информација пружених у току поступка акредитације.

1.2 Подаци о високошколској установи

Подаци о високошколској установи	
Назив, адреса и е-mail адреса институције	Висока школа за примијењене и правне науке „Прометеј“, Књаза Милоша 10а, Бања Лука, prometej@prometejbl.edu.ba
Интернет адреса	www.prometejbl.edu.ba
Назив, број и датум акта о оснивању	Одлука о оснивању; 03-001/07-01 од 15.5.2007. године
Пореско-идентификациони број (ПИБ)	4402659960007
Матични број додијељен од Републичког завода за статистику	11022553
Име, презиме и адреса (назив и сједиште) оснивача	Илић Велибор, Илић Драган, Бранислава Нушића 1а
Број и датум одлуке о именовању лица овлашћеног за заступање	04-С-13/2020 14.9.2020.
Број и датум дозволе за рад високошколске установе	1. Рјешење о испуњености услова за почетак рада: 07.2-4872-2/07 од 13.8.2007. године; Дозвола за рад 07.2-9625/07 од 28.12.2007. године; 2. Рјешење о испуњености услова за почетак рада: 07.023/612-238-2/10 од 30.8.2010. године; Дозвола за рад

	07.023/612-238-3/10 od 16.9.2010. године.
Број и датум дозволе за рад ван сједишта	1. Рјешење о испуњености услова за почетак рада: 07.023/612-619-1/11 od 14.4.2011. године; Дозвола за рад ван сједишта 07.023/612-619-2/10 od 18.5.2011. године;
Организационе јединице које се посјећују и одговорна лица	
Контакт особа (за посјету)	Др Драган Илић
Број телефона	051/315-820, 051/315-780

1.3 Подаци о захтјеву

Висока школа је уз захтјев за акредитацију доставила попуњен апликациони образац који прати структуру стандарда и критеријума у односу на које се врши акредитација, самоевалуациони извјештај Универзитета, те осталу пратећу документацију која је хиперлинковима повезана с апликационим обрасцем (Статут, Рјешења и дозволе за рад, Стратегију, Правилник о осигурању квалитета Високе школе и др.). Истовремено, на обрасцу прописаном од стране Агенције је достављена посебна апликација и за пријављене студијске програме, пратећи одговарајуће стандарде и критеријуме, као и самоевалуациони извјештаји за пријављене студијски програме и пратећа документација.

Студијски програми које је Висока школа пријавила за акредитацију:

Студијски програм пријављен за акредитацију		
Назив студијског програма:	Ниво студија	Назив(и) излазних квалификација
Пословна економија – 180 и 240 ECTS	Први циклус	Дипломирани економиста - 180 и 240 ECTS
Транспортно инжењерство - 240 ECTS	Први циклус	Дипломирани инжењер саобраћаја - 240 ECTS

2.0 Вањско вредновање

Предмет вањског вредновања јесте функционисање цјелокупног система квалитета Високе школе (оцјена и ревизија квалитета и давање препоруке о акредитацији Високе школе) и квалитет студијских програма и његових исхода (могућност запослења свршених студената).

2.1 Претходне активности

Након прегледа достављене документације за акредитацију високошколске установе и студијских програма те након извршене провјере легитимности високошколске установе отпочеле су припреме Комисије стручњака у сљедећем саставу:

- Проф. др Амел Косовац, стручњак из реда академске заједнице БиХ, предсједник,
- Проф. др Радивој Продановић, међународни стручњак, члан,
- Мр Дијана Илишевић, стручњак из реда привреде и праксе, члан и
- Хана Демировић, студент, члан.

Комисија је на разматрање добила документацију Високе школе, попуњен апликациони образац, самоевалуациони извјештај, те бројну пратећу документацију.

Комисија је такође добила Стандарде и смјернице за осигурање квалитета у европском простору високог образовања, Критеријуме за акредитацију високошколских установа у Републици Српској и БиХ, Критеријуме за акредитацију студијских програма првог и другог циклуса студија у Републици Српској и БиХ, Правилник о акредитацији високошколских установа и студијских програма Републике Српске, обрасце листе провјере за члана комисије стручњака и обрасце извјештаја.

Агенција је организовала састанак са Комисијом стручњака 04.07.2022. године којем су присуствовали координатор и четири члана Комисије стручњака. Током састанака Комисија је утврдила методологију рада и између осталог усагласила, поштујући акте Агенције и све релевантне прописе у Републици Српској и БиХ, да сваки члан Комисије има обавезу да на основу анализираних документације високошколске установе попуни образац индивидуалне листе провјере која служи као подсјетник члану Комисије са питањима, запажањима и захтјевима за додатне документе за посјету установи. На састанку су договорене све појединости рада, те усаглашено заједничко разумијевање захтјева стандарда и критеријума.

На другом састанку са Комисијом стручњака који је одржан 07.09.2022. године присуствовали су координатор и четири члана Комисије стручњака. Током састанка Комисија је усагласила приједлог термина и План и програм посјете високошколској установи који је Прилог 2 овог извјештаја, а предвиђа посјету у трајању од два радна дана.

Прије посјете Комисије за вањско вредновање, руководство и представници служби Високе школе су упознати са детаљима и током предстојеће посјете, те им је благовремено достављен План и програм посјете који су допунили именима учесника на сваком поједином састанку. Предмет вањског вредновања је високошколска установа и студијски програми кроз процјену обављања основне дјелатности у односу на степен испуњености Критеријума за акредитацију високошколских установа у Републици Српској и БиХ, Критеријума за акредитацију студијских програма првог и другог циклуса студија у Републици Српској и БиХ и релевантних Европских стандарда и смјерница за обезбјеђење квалитета у високом образовању, као што је наведено у Апликацији за акредитацију Високе школе.

Током састанка је усаглашен фокус на поједина питања, размијењена су мишљења стечена након прегледа апликације високошколске установе и студијских програма, усаглашен начин вођења разговора као и друга питања од важности за професионалан рад Комисије стручњака.

2.2 Посјета високошколској установи

Посјета високошколској установи реализована је 20. и 21. октобра 2022. године, а План и програм посјете Високој школи (даље: План посјете) доступан је у архиви Агенције, уз досије Високе школе, и усаглашен је са свим члановима Комисије стручњака, те благовремено достављен високошколској установи како би се припремила документација коју чланови Комисије стручњака траже на увид и да би рад на вредновању био што боље организован.

Планом посјете било је предвиђено да током првог дана Комисија стручњака разговара са сљедећим саговорницима:

- руководство високе школе
- тим за квалитет (пет представника),
- представници студентске службе, библиотеке, правне службе и рачуноводства Високе школе (четири представника),
- представници тима за међународну сарадњу Високе школе (два представника),
- представници академског особља (пет представника за сваки студијски програм),
- представници студената (пет представника за сваки студијски програм)
- представници дипломираних студената/алумни (пет представника)
- представници тржишта рада (четири представника).

Сви састанци су реализовани у складу са планом посјете.

Током првог радног дана 20. октобра 2022. године, Комисија стручњака је одржала састанке са руководством Високе школе, тимом за квалитет, представницима студентске службе, библиотеке, правне службе и рачуноводства високошколске установе, представницима одјељења за међународну сарадњу, представницима академског особља и студената на студијским програмима Пословна економија и Транспортно инжењерство, као и са представницима алумни асоцијације и представницима тржишта рада. Комисија је током првог дана посјете такође извршила увид у физичке ресурсе Високе школе. Посјета је обухватала обилазак сљедећих просторија, и то: студентске службе, канцеларија управе, архиве, библиотеке, читаонице, учионица које су опремљене пројекторима и рачунарима, учионички простор, кабинети за индивидуалну наставу те училима и опремом неопходном за стручне предмете студијског програма транспортно инжењерство.

Током другог радног дана посјете, 21. октобра 2022. године, чланови Комисије стручњака су одржали интерни састанак на којем су усагласили садржај и смјернице прелиминарног извјештаја са проценом стања и препорукама за унапређење; којим је наглашено саопштавање добрих и слабих страна, те основних препорука за унапређење по сваком критеријуму и подкритеријуму понаособ. Након усаглашавања ставова, одржан је заједнички завршни састанак на којем је Комисија стручњака представницима руководства Високе школе и тиму за квалитет представила прелиминарни извјештај о вањском вредновању. Током дводневне посјете вођен је записник који је доступан у Архиви Агенције и досијеу Високе школе.

Листа учесника на свим разговорима је доступна у Архиви Агенције као саставни дио Плана посјете Високој школи.

Након одржаних састанака и обављених разговора, чланови Комисије стручњака су на крају првог дана одржали интерни састанак на којем су изнијели индивидуална запажања и утиске са појединих састанака, коментарисали добијене информације и анализирали рад Комисије

стручњака. Током дискусије сви чланови Комисије стручњака су усагласили ставове који представљају добру основу за израду прелиминарног извјештаја са свим детаљним анализама по сваком појединачном критеријуму за високошколске установе. О овим запажањима дате су и посебне препоруке у наставку извјештаја.

3.0 Мишљење о исходу вањског вредновања

Вањско вредновање је урађено провјером нивоа испуњености захтјева ESG стандарда, Критеријума за акредитацију високошколских установа и Критеријума за акредитацију студијских програма првог и другог циклуса студија.

Критеријуми за оцјену нивоа испуњености захтјева:

Ниво I - нема доказа или постоје дјелимични, непоуздани докази испуњења захтјева (потпуно ново или старо у организацији),

Ниво II - захтјев је планиран, постоји само на папиру и/или дјелимично спроведен,

Ниво III - захтјев је планиран, спроведен и прате се ефекти,

Ниво IV- захтјев је планиран, спроведен, прате се ефекти, са/без увођења сталних прилагођавања и побољшања на основу поређења са најбољима.

I	ВШУ не испуњава захтјев
II	ВШУ дјелимично испуњава захтјев
III	ВШУ претежно испуњава захтјев
IV	ВШУ у потпуности испуњава захтјев

3.1 Извјештаји о акредитацији студијских програма

Вањско вредновање студијских програма урађено је на бази:

- Анализе документације студијских програма коју је високошколска установа доставила у склопу захтјева за акредитацију
- Посјете високошколској установи и увида у реално стање обављеном од стране комисије стручњака.

Студијски програми вредновани су у односу на Критеријуме за акредитацију студијских програма првог и другог циклуса студија и то:

1. Политика осигурања квалитета студијских програма (1.1, 1.2, 1.3),
2. Креирање и усвајање студијских програма (2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6),
3. Учење, поучавање и вредновање усмјерени на студента (3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 3.6, 3.7),
4. Упис и напредовање студената, признавање и сертификовање (4.1, 4.2, 4.3),
5. Људски потенцијала (5.1, 5.2, 5.3, 5.4),
6. Ресурси и финансирање (6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5),
7. Управљање информацијама о студијским програмима (7.1, 7.2),
8. Информисање јавности о студијским програмима (8.1),
9. Континуирано праћење, периодична евалуација и ревизија студијских програма (9.1, 9.2, 9.3, 9.4) и
10. Мобилност академског особља и студената (10.1, 10.2, 10.3).

Своје ставове Комисија је градила и на великом броју доказа и докумената који се налазе похрањени у архиви Агенције за високо образовање Републике Српске.

Назив студијског програма:	Ниво студија:	Назив(и) излазних квалификација:
Пословна економија	I циклус 180 и 240 ECTS	Дипломирани економиста

1. Политика осигурања квалитета студијских програма (1.1, 1.2, 1.3)	
1.1.	Високошколска установа има усвојену и јавно доступну политику унутрашњег обезбјеђења квалитета студијских програма као дио њеног стратешког управљања.
1.2.	Политика обезбјеђења квалитета студијских програма је усмјерена на промоцију: истраживачког рада, учења и поучавања, мобилности и интернационализације на студијским програмима, као и спречавању плагијата радова наставника и завршних радова студената на свим циклусима студија.
1.3.	Политика подржава развој културе квалитете у којој сви унутрашњи учесници доприносе квалитету студијских програма, те дефинише начин укључивања спољних учесника у томе.

Добре стране:

Висока школа Прометеј има усвојену и јавно доступну политику унутрашњег обезбјеђења квалитета студијских програма као дио стратешког управљања.

У складу са настојањем за постизањем високог нивоа квалитета у свим радним процесима ВШ Прометеј је определијелена да успостави, одржи и трајно побољша систем осигурања и унапређења квалитета, у складу с релевантним прописима и захтјевима што се постиже кроз:

1. Планирање квалитета постојећих студијских програма;
2. Континуирано прилагођавање студијских програма, услова студирања, стручног, научноистраживачког рада, те праћење напредовања студената;
3. Промоцију културе квалитета кроз укључивање студената, наставника, сарадника, административног особља, те корисника услуга и партнера из окружења;
4. Окупљање тима наставника и сарадника који системски промовишу културу квалитета, те користе њена достигнућа;
5. Континуирано усавршавање наставног особља, напредовање асистената сарадника уз наглашени ангажман ментора, затим стицање нових знања и компетенција административног особља;
6. Континуирано упоређивање актуелности студијских програма са партнерским установама, са аспекта исхода учења и потреба тржишта рада;
7. Континуирано снажење сарадње са високошколским установама у БиХ и иностранству, као и истраживачким институцијама;
8. Остваривање сарадње са професионалним тијелима релевантним за развој система за осигурање квалитета;
9. Континуирану и стручну едукацију особља путем семинара о квалитету;
10. Осигуравање потребних ресурса за провођење политике од стране менаџмента

Комисија је током интервјуа и увидом у достављену документацију установила да ВШ Прометеј има дијелом дефинисану политику и процедуре за унутрашње осигурање квалитета, који су у складу са стратегијом високошколске установе. Додатно, Комисија констатује да су израђени основни документи који обухватају процедуре осигурања квалитета и функционирају у пракси у највећој мјери.

Процедуром за осигурање квалитета студијских програма је предвиђено провођење анализа које требају резултирати унапрјеђивањем студијских програма. У процедури су дефинирани циљеви анализе као и подручја која се анализирају.

Комисија цијени да ВШ Прометеј дјелимично промовише културу квалитета у којој сви унутрашњи учесници доприносе квалитету студијских програма, али је потребно радити на њеном унапређењу.

ВШ Прометеј је потписао уговоре о сарадњи са високошколским установама из иностранства у којима је предвиђено подстицање размјене студената и запосленика ових установа и ВШ.

Слабе стране:

Комисија није нашла доказе да је имплементирани систем квалитета у потпуности функционалан и заокружен као цјелина, с обзиром да не постоје јасне одговорности за провођење Политике, не постоје индикатори те документација која потврђује било какве репресивне или корективне мјере.

Комисија констатује да ВШ Прометеј не користи адекватно прикупљене податке о студијским програмима те да је потребно унаприједити начин употребе прикупљених података у смислу дефинисања и провођења мјера за унапређење унутрашњег осигурања квалитета студијских програма.

Као ограничавајући фактор Комисија наводи слабу међународну размјену наставног особља и студената те немогућност кориштења међународних програма, нарочито Ерасмус + програма.

Препоруке за унапређење:

Комисија препоручује да се развије цјеловит систем прикупљања и обраде података који ће осигурати сврсисходно прикупљање података о студијским програму, те провођење корективних активности на основу резултата.

Повећати мобилност наставног кадра и на тај начин повећати интернационалност студијских програма.

Побољшавање система треба организирати примарно кроз развијање процедура и индикатора мјерења напредовања професора и предавача, али и у домену обавезних анкета (гдје је неопходно развијати временски оквир провођења анкета, индикаторе квалитете који ће бити у вези са резултатима анкете с једне стране, и мисијом са друге стране). Код унапређења наставног процеса, неопходно је радити на развијању система квалитета базираног на успостави исхода учења и индикатора за њихово праћење.

КРИТЕРИЈУМ 1. Политика осигурања квалитета студијских програма**ОЦЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:**

III

2. Креирање и усвајање студијских програма (2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6)

- 2.1 Високошколска установа има успостављене процедуре за креирање и усвајање студијских програма који укључују студенте и све заинтересоване стране.
- 2.2 Студијски програми су усклађени са научним и образовним стандардима и достигнућима одређене научне/умјетничке области, захтјевима сродних научних области у циљу стицања мултидисциплинарних знања, захтјевима тржишта рада и међународних реформских процеса.
- 2.3 Циљеви студијског програма и исходи учења су јасно дефинисани и подударни са садржајем студијских програма и нивоом циклуса студија и у складу су са стратегијом установе. Циљеви студијског програма и исходи учења су упоредиви са истим и/или сличним програмима на високошколским установама у БиХ и иностранству.
- 2.4 Исходи учења су утврђени и наведени на сваком нивоу студијског програма, те су повезани са стандардима квалификација, Квалификационим оквиром у БиХ и Оквиром квалификација Европског простора високог образовања (QF-EHEA).
- 2.5 Наставни план и програм садржи минимално: преглед обавезних и изборних предмета, оквирни садржај наставне материје за сваки од предмета (подијељену

према броју седмица/наставних јединица у склопу једног семестра), оптерећење студента по предмету, бодовну вриједност сваког предмета исказану у складу са ECTS-ом, начине провјере и вредновања континуираног стицања знања студента, бодовну ECTS вриједност завршног рада на I и II циклуса студија, у зависности од статуса установе, методе обезбјеђења квалитета, листе обавезне и допунске литературе за сваки поједини предмет, обавезне и специфичне опрему за извођење програма/предмета према захтјевима научне/умјетничке области.

2.6 Високошколска установа обезбјеђује интердисциплинарност/мултидисциплинарност плана и програма, интернационализацију наставног плана и програма, интеракцију са професионалном праксом, реализацију практичне наставе и активно учешће студената у научно/умјетничком истраживању у оквиру студијског програма.

Добре стране:

ВШУ има успостављене процедуре за креирање и усвајање студијских програма, које предвиђају учешће студената и осталих интерних и екстерних заинтересованих страна. Студенти учествују у креирању и усвајању студијских програма преко органа управљања, преко представника студентског парламента, путем накетирања и др. Увидом у записнике са седница Сената, Студентског парламента, Извјештаја комисије за квалитет евидентно је учешће заинтересованих страна у процесу креирања, иновирања студијских програма, при чему су изношени конструктивни предлози.

Студијски програм 'Пословна економија' је усклађен са научним и образовним стандардима и одражава нова достигнућа из области економске науке и праксе, а, такође, инкорпорира и предмете других научних области, који обезбјеђују шире компетенције у циљу бољег задовољења потреба тржишта рада.

Циљеви студијског програма одражавају у потпуности мисију и произилазе из стратешких циљева дефинисаних у Стратегији развоја ВШУ. Наведени су одговарајући исходи учења или компетенције (опште и посебне) за студијски програм. Исходи студијског програма су повезани с циљевима и садржајима предмета, а исти је подударан са структуром програма и одговара I циклусу студија. Циљеви студијског програма и исходи учења тј. компетенције које се стичу након дипломирања слични су онима на другим на високошколским установама у земљи и иностранству. Такође, усклађивање или упоређивање са сродним студијским програмима је вршено током конципирања студијског програма и његовог иновирања, које је постало редовна пракса.

Исходи учења су повезани са стандардима квалификација, Квалификационим оквиром у БиХ и Оквиром квалификација Европског простора високог образовања (QF-EHEA).

Наставни план и програм садржи у одговарајућој сразмјери обавезне и изборне предмете. Садржаји предмета су разрађени и подјељени по наставним јединицама/радним седмицама. Сваки предмет је исказан преко ECTS бодова, који су конципирани правилно и одражавају оптерећење или напор студента да савлада наставни садржај. Вредновање предиспитних обавеза студента, као и завршног испита је правилно урађено.

Интердисциплинарност/мултидисциплинарност плана и програма је обезбјеђена будући да су укључени у наставни план и програм предмети општег карактера и предмети из других научних области. ВШУ је израдила сва потребне обрасце у вези с реализацијом Стручне праксе (упут на стручну праксу, дневник стручне праксе, потврда о обављеној стручној пракси, вредновање обављене стручне праксе од стране наставника,...), те овом аспекту посвећује дужну пажњу.

Студенти су такође, инволвирани у научно-истраживачки рад, на начин да су у обавези да израђују семинарске радове и заједно с професорима учествују у истраживању и писању осталих категорија радова, не само завршних радова.

Слабе стране:

У Описима предмета, који сачињавају студијски програм 'Пословна економија', нема исхода учења. Литература за неке предмете није довољно иновирани, нити је подијељена на обавезну и допунску.

Програм 'Пословна економија' 180 ECTS не садржи Стручну праксу, док је на истоименом програму са 240 ECTS предвиђена реализација двије Стручне праксе, што је помало нелогично.

Што се тиче компарације студијских програма изостаје обухватно компарирање са сродним иностраним студијским програмима. Идентификована су, такође, мања одступања структуре студијског програма у елаборату и на веб сајту (нпр. ротирање предмета из зимског у љетни семестар).

Студијски програм 'Пословна економија', без обзира на реализовано скорашње иновирање, не укључује у потпуности осавремене наставне садржаје за поједине предмете.

Препоруке за унапређење:

Препорука је да се у перспективи изврши иновирање студијског програма 'Пословна економија', на начин да се уведу допунски уско стручни предмети, као и да се размисли о структурирању студијског програма са модулима, који би обезбједили уско стручно профилисање кадрова.

Код иновирања постојећег студијског програма треба се настојати ускладити, не само са сродним студијским програмима на високошколским установа у Земљи, већ и с онима из непосредног окружења тј. из европског високообразовног простора. Усклађивању треба приступити аналитички и у обзир узети све важне елементе попут назива студијског програма, курикулума, стручне праксе, Завршног рада, броја ECTS и др. (табеле упоредивости), при чему је захтјев да програм буде подударан најмање 70 %.

Веб сајт треба континуирано ажурирати и отклонити мања одступања по питању структуре студијских програма, тако да буде поклапање у потпуности. Такође, треба омогућити студентима да кликом на сваки појединачни предмет добију комплетан Опис предмета.

КРИТЕРИЈУМ 2. Креирање и усвајање студијских програма**ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:**

III

3. Учење, поучавање и вредновање усмјерени на студента (3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 3.6, 3.7)

- 3.1. Академско особље које изводи наставу је претходно припремљено и мотивисано за ту активност, те у припреми за ту активност узима у обзир резултате анкета евалуације квалитета учења и поучавања од стране студената.
- 3.2. Академско особље мотивише и укључује студенте на преузимање активне улоге у истраживачко, научно-истраживачком и Наставно-образовном процесу уз одговарајуће усмјеравање, консултације и подршку.
- 3.3. Студенти се оцјењују кроз јавно доступне процедуре за праведно, транспарентно и досљедно оцјењивање, као и кроз различите облике провјере знања и вјештина у складу са специфичностима и постављеним циљевима студијског програма.
- 3.4. Процедуре оцјењивања регулишу: организацију тестова и испита, критерије и методе оцјењивања од стране испитивача и комисије, транспарентност оцјењивања и могућност жалби студената на оцјењивање.

3.5. Високошколска установа има процедуру која дефинише поступак израде, структуру и вредновање завршног рада студената одређеног циклуса студија, као и права обавезе студента и ментора и услове за менторство.

3.6. Представници студената су укључени у рад тијела високошколске установе чија је надлежност управљање и доношење одређених одлука о студијским програмима.

3.7. Високошколска установа има успостављен механизам и процедуре за подршку студентима за савјетовање о будућем развоју каријере.

Добре стране:

Наставно особље је компетентно, добро припремљено и високо мотивисано за извођење наставе, што смо посебно могли утврдити кроз разговор са наставницима и представницима студената. Сви наставни предмети покривени су одговарајућом литературом (уџбеници, скрипте и сл.), интерактивним презентацијама, испитним питањима, темама за семинарске радове. Наведено је да ВШУ подстиче наставнике да појачају издавачку дјелатност, а обиласком библиотеке смо се увјерили да су студентима доступне књиге и остала наставна учила. Неки су се наставници повиновали сугестијама студената из поступка анкетирања тј. оцјењивања, а које се односе на побољшање наставних садржаја, унапређење процеса учења и начин полагања испита.

Из приложене документације, а прије свега кроз разговор смо се увјерили да академско особље пружа одговарајућу подршку студентима код укључивања у наставно-научни процес. Подршка студентима састоји се из мотивисања да редовно похађају наставу и да се активно укључивају у наставни процес. Бољи студенти се селекују, те се с њима додатно ради у правцу оспособљавања да под менторством наставника креирају научни ил истручни рад и представе га јавности на смотри студентских радова или слично. Такође, бољи студенти виших година студија бивају повремено активно укључени у наставни процес нпр. као демонстратор, у послу извођења вјешби или припреме наставе и др., што је, такође, потврђено кроз разговор са студентима. Наставници су доступни студентима за консултације изван редовних часова наставе било лично или путем електронске поште.

Поступак оцјењивања студената је транспарентан, јер постоји прецизно описана процедура у Правилнику о оцјењивању. Студенти су унапред информисани о начину оцјењивања, структури оцјене и осталим битним аспектима у вези с оцјењивањем. Доступан им је Правилник и на интернет страници ВШУ. У Правилнику је описан поступак оцјењивања, као и могућности које студентима стоје на располагању ако су незадовољни оцјеном. Структура коначне оцјене је дата и у Описима предмета. Различити облици провјере знања су у складу са специфичностима и постављеним циљевима студијског програма. За студенте с посебним потребама предвиђене су неке олакшице у савладавању наставних садржаја тј. на њих се примјењује нешто блажи начин оцјењивања.

Процедура оцјењивања је транспарентна и студенти су њоме упознати унапред тј. најкасније почетком семестра. Описана је и процедура за случај да студент стекне услов за полагање испита пред комисијом. Кроз разговор са студентима закључили смо да није било већих притужби на систем оцјењивања или на друге аспекте повезане с наставним процесом, што се може тумачити задовољством студената транспарентношћу процеса оцјењивања, односно уопште.

Правилником о завршном раду дефинише се поступак израде, структура и вредновање завршног рада на ВШУ, права и обавезе студената и ментора, као и остали битни аспекти. Сама структура завршног рада прецизирана је у посебном Упутству.

Документи који описују улогу студената у управљању ВШУ је Статут и одговарајући правилници. Представник студената је укључен у Управни одбор, Сенат, Студентски парламент, Комисију за квалитет... Комисија стручњака имала је увид у записник са сједнице студентског парламента, односно записник са сједнице Сената на којој је присуствовао представник студената и био укључен у дискусију о студијским програмима. Представник студената изнио је неке конструктивне предлоге у вези креирања, иновирања и реализације студијских програма.

Слабе стране:

Структура оцјене у Описима предмета није у потпуности подударна са Правилником. Стручна пракса се не оцјењује, па можда исход учења неће бити на високом нивоу. Опис предмета Стручна пракса недостаје у елаборату Пословна економија. Такође, нема структуре оцјене код Завршног рада на програму "Пословна економија" 180 ECTS. Критеријуми оцјењивања се разликују, тако што у Статуту пише једно у Описима предмета друго, па није сасвим јасно чега се наставници придржавају.

У упутству о изради Завршног рада, а што се тиче структуре, недостаје Практични дио, који је по природи оригиналан допринос студента расвјетљавању неког проблема из струке тј. пословне праксе.

Из документације која је Комисији стручњака стављена на увид не може се закључити да ВШУ даје подршку студентима за савјетовање о будућем развоју каријере, нити смо обиласком реурса ВШУ наишли на једну такву канцеларију.

Препоруке за унапређење:

ВШУ треба да отклони идентификоване пропусте у вези с структурирањем оцјене и да се та активност искључиво наслања на Правилник о оцјењивању. Препорука је да се уведе оцјењивање предмета Стручна пракса, јер је то начин да се студенти још више активирају у савладавању практичних знања. Потребно је унапредити опис предмета Завршни рад инкорпорирајући у Опис предмета и практични дио, те структурирање оцјене. Још једна препорука односила би се на отварање канцеларије за савјетовање младих стручњака о развоју каријере.

3. Учење, поучавање и вредновање усмјерени на студента**ОЦЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:****III****4. Упис и напредовање студената, признавање и сертифицивање (4.1, 4.2, 4.3)**

- 4.1. Упис студената на студијски програм било којег циклуса врши се на основу законских одредница, јасних и транспарентних критеријума који укључују провјере знања, склоности и способности кандидата и успјех у претходном школовању, а у складу са анализираним друштвеним потребама и обезбијеђеним ресурсима за извођење програма. Конкурс за упис се јавно објављује на Web страници установе и у медијима.
- 4.2. Процедуре за признавање високообразовних квалификација, периода студија и претходног учења, а што подразумева и признавање неформалног и информалног учења су успостављене. Процедуре за признавање су у складу са Лисабонском конвенцијом о признавању.
- 4.3. Дипломираним студентима се додјељује документ који појашњава стечену квалификацију, укључујући остварене исходе учења, те контекст, ниво, садржај и статус студија који су похађали и успјешно завршили.

Добре стране:

Процедура за упис студената на одговарајући студијски програм регулисана је и описана у Правилнику о правилима студија и проводи се у складу са Законом. Конкурс за упис у академску годину се објављује у медијима и на званичној страници ВШУ на којој је описан и прецизиран ток наставе кроз академски календар. Поред свих Правилника приложен и Информатор за студенте на званичној страници који нуди све неопходне информације. Успостављен је систем за признавање датог периода студирања на другим установама и то у складу с Лисабонском конвенцијом о признавању. Извршена анализа пролазности по годинама и роковима у складу са претходном препоруком. Студенти изразили задовољство о правовремености у пружању свих информација о упису као и о полагању испита. Полагање испита јавно и транспарентно. Студент по завршетку свог школовања стиче диплому која појашњава његове стечене квалификације као и додатак дипломи као засебан документ.

Слабе стране:

Недостаје прилог Лисабонске конвенције о признавању периода мобилности на званичној страници ВШУ.

Препоруке за унапређење:

Потицати студенте на програме мобилности и могућности усавршавања на другим установама са којима је ВШУ остварила сарадњу. Порадити на јачању публикација студентских радова. Наставити са радом издавачке дјелатности с циљем континуираног напретка; иновирања уџбеника из појединих предмета као и издавањем нових. Поттицати студенте на учешћа на студентским симпозијумима и научно истраживачким скуповима. Поттицати и даље студентски активизам и њихово учешће у иновирању СП. Наставити и даље добру праксу награђивања и стимулације најбољих студената.

КРИТЕРИЈУМ 4. Упис и напредовање студената, признавање и сертификавање**ОЦЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:****III****5. Људски потенцијали (5.1, 5.2, 5.3, 5.4)**

- 5.1.** Број компетентног академског (наставници и сарадници) и неакадемског особља за квалитетну реализацију студијског програма је у складу са одговарајућим актом надлежне образовне власти која прописује критеријуме за лиценцирање.
- 5.2.** Високошколска установа има дефинисану политику управљања људским потенцијалима са јасним и транспарентним критеријумима за запошљавање академског особља, задужењима, оптерећењем и одговорностима, критеријумима за професионални развој, напредовање и стручно усавршавање академског особља и механизме за праћење рада академског особља са мјерама за унапређење.
- 5.3.** Академско особље је посвећено истраживачком, односно научно-истраживачком и умјетничком раду, посебно кроз међународне научно-истраживачке пројекте, те заједничке активности ментора и студента на изналажању грантова или стипендија.
- 5.4.** Административном и помоћном особљу је омогућено усавршавање кроз учешће на обукама, посебно у вези информатичких система и система управљања.

Добре стране:

Наставно-научни процес на високошколским установама представља организирану активност наставника, сарадника и студената, усмјерену на његову реализацију.

Анализом је закључено да је број наставног особља - запосленици са пуним радним временом (према подацима који су достављени за вријеме посјете ВШ Прометеј), задовољава прописане услове у погледу потребног броја наставника у сталном радном односу и оптерећења наставника.

Слабе стране:

Комисија није могла доћи до сазнања да ли ВШ Прометеј има развијену стратегију за запошљавања нових кадрова и планирање развоја каријере, те предлаже да ради у смјеру стварања исте а у складу са анализама које би се редовно проводиле.

Комисија се није могла увјерити из разговора и прикупљених информација на дан посјете да је академско особље у довољној мјери посвећено истраживању кроз међународне научно-истраживачке пројекте, те заједничке активности ментора и студената у изналажењу грантова или стипендија.

Препоруке за унапређење:

Комисија сматра да би ВШ Прометеј треба на нивоу школе изградити кадровску базу података у информационом систему а у циљу квалитетнијег управљања људским ресурсима са свим активностима наставног особља које су релевантне за академско напредовање.

Комисија је мишљења да ВШ Прометеј у наредном период треба да изгради ХР стратегију у којој ће бити инволвиран план професионалног развоја свих упосленика како наставног тако и помочног и административног особља.

Обзиром да Комисија није могла идентификовати базе података на које је ВШ Прометеј претплаћена, Комисија је става да ВШ Прометеј треба да покрене процедуре приступа научним базама података и на тај начин омогући својим упосленицима развој каријере.

КРИТЕРИЈУМ 5. Људски потенцијали

ОЦЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

III

6. Ресурси и финансирање (6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5)

6.1. Ресурси за извођење студијског програма који у складу са Препорукама Агенције о критеријумима за лиценцирање високошколских установа и студијских програма у БиХ и одговарајућим актом надлежне образовне власти која прописује критеријуме за лиценцирање су довољни и доступни студентима.

6.2. Обавезна и специфична потребна опрему за извођење студијског програма/предмета према захтјевима научне области/уже научне области је доступна. Високошколска установа, обезбјеђује обавезну и допунску литературу за сваки поједини предмет која по садржају подржава реализацију предмета.

6.3. Високошколска установа чини доступним студентима и академском особљу довољан број компјутерских просторија са приступом интернету и библиотеку с адекватном просторијом за читање, претраживачима и научним и другим базама података.

6.4. Високошколска установа прати реализацију плана улагања у физичке ресурсе и опрему за научно-истраживачки рад и наставно-образовну дјелатност.

6.5. Високошколска установа обезбјеђује кроз уговорне односе са другим високошколским установама и истраживачким центрима могућност кориштења њихових ресурса.

Добре стране:

Све наставне просторије за извођење студијског програма су адекватно опремљене и поткријељене мултимедијалном опремом. Рачунарска учионица обијезбијеђена са довољним бројем рачунара спојених у рачунарску мрежу. Студенти су исказали задовољство како квалитетом

тако и бројем уџбеника као и остале помоћне литературе. Библиотека располаже са преко 3000 библиотечких јединица за СП.

Слабе стране:

Нема видљивих назнака и уговора са другим ВШУ о могућностима заједничких кориштења ресурса.

Препоруке за унапређење:

Постоји простор за унапријеђење ИС; нарочито у правцу пријаве испита и спровођења анкетних упитника путем ИС. Препоручује се такођер и електронско вођење евиденција о испитима, присуству на настави и вјежбама. Препоручује се стално унапријеђење стратешког плана улагања у ресурсе ВШУ. Поттицати наставно особље на учествовање у пројектима и научно истраживачком раду.

КРИТЕРИЈУМ 6. Ресурси и финансирање

ОЦЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

III

7. Управљање информацијама о студијским програмима (7.1, 7.2)

- 7.1.** Систем редовног прикупљања и обраде информација о свим аспектима студијских програма (о стопи успјешности студената, напуштању студија, задовољству студената, запошљивости свршених студената и слично) је успостављен и користи се за унапређења квалитета студијских програма.
- 7.2.** Високошколска установа редовно прикупља и анализира податке о броју и старосној структури академског особља, spolu, односу броја наставника и студената, односу властитог и гостујућег кадра, као и податке анкетања особља од стране студената.

Добре стране:

Управљање информацијама о студијским програмима на ВШ Прометеј се одвија у великој мјери подијељено а на основу неколико различитих информационих система, кроз које се дјелимично системски прикупља и ажурира велик број података и информација. Прикупљени подаци и информације се похрањују и чувају у посебним, за ту сврху креираним ехцел и ворд датотекама и мапама, а у највећој мјери у физичком облику у регистраторима. У току интервјуа Комисији је речено да се ради на успостави интегрисаног информацијског система који ће омогућити боље кориштење информација у циљу унапређења студијских програма.

Извор информација које се у највећој мјери користе за унапређење студијских програма представљају подаци који се добију из великог броја анкета.

ВШ Прометеј редовно прикупља велики број различитив врста података и информација о студијским програмима.

Слабе стране:

Још увијек не постоји системски приступ прикупљању информација кроз неко софтверско рјешење.

Препоруке за унапређење:

Комисија предлаже да ВШ Прометеј покуша да интензивира напоре у изградњи интегрисаног информацијског система како би се лакше доносиле одлуке о побољшању студијских програма и њиховом ревидирању у складу са тржиштем рада.

КРИТЕРИЈУМ 7. Управљање информацијама о студијским програмима**ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:**

III

8. Информисање јавности о студијским програмима (8.1)

- 8.1.** Високошколска установа објективно и правовремено информисаје јавност актуелираним информацијама о свим аспектима одобрених (лиценцираних) и/или акредитираних студијских програма које нуди са посебним освртом на дефиниране циљеве студијских програма и исходе учења. Подаци о академским каријерама запосленог и ангажованог особља су јавно објављени. Минимум 50% од укупних информација је на енглеском језику.

Добре стране:

Висока школе за примијењене и правне науке „Прометеј“, Бања Лука путем савремене интернет странице врши информисање јавности, будућих и тренутних студената и пружа податке предвиђене стандардима Т.8.1, Т.8.2, Т.8.3. Интернет страница уз енглески језик, је доступна и на њемачком језику.

Слабе стране:

Уочена је потреба за оптимизацијом људских ресурса који су задужени за комуникацију путем интернет странице.

Препоруке за унапређење:

Имајући у виду значај дигитализације у савременом друштву, предлаже се да се путем најављеног информационог система који се уводи, унаприједи могућности за доступност информација, а чиме се и унапређује оптимизација људских ресурса.

8. Информисање јавности о студијским програмима**ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:**

III

9. Континуирано праћање, периодичновредновање и ревизија студијских програма (9.1, 9.2, 9.3, 9.4)

- 9.1.** Процедуре за периодичну евалуацију, унапређење и реструктурирање постојећих студијских програма су успостављене. Процедуре укључују мишљења студената и других унутрашњих и спољних заинтересираних страна.
- 9.2.** Високошколска установа периодично евалуира наставни план и програм, наставни процес, степен реализације исхода учења и њихову релевантност за тржиште рада путем анкетања студената, академског и административног особља, те повратне информације користи за иновирање и унапређења истог.
- 9.3.** Високошколска установа прати и евалуира реализацију: акционог плана интернационализације, бенефите од потписаних Уговора о међународној сарадњи, проценат страних студената и професора; број и напредак својих студената на

стручном усавршавању у иностранству; упошљавање дипломираних студената и сл.

9.4. Квалитет, савременост и доступност ресурса се евалуирају путем анкетања академског особља и студената.

Добре стране:

Висока школе за примијењене и правне науке „Прометеј“, Бања Лука редовно врши активности везане за периодичну евалуацију, унапређење и реструктурирање постојећих студијских програма, као и анкетање академског особља и студената. Постоји јасно учешће спољних заинтересованих страна у процесу унапређења студијских програма.

Слабе стране:

Висока школе за примијењене и правне науке „Прометеј“, Бања Лука је потписала значајан број Уговора о међународној сарадњи, уз скромне резултате у реализацији истих.

Препоруке за унапређење:

Предлаже се да се код високошколских установа које имају учешће у Ерасмус пројектима размјене искуства, а у циљу повећања међународне сарадње неопходне за рад високошколске установе. Потребно је јасније дефинисати кораке након евалуације резултата добијених анкетањем академског особља и студената.

КРИТЕРИЈУМ 9. Континуирано праћање, периодично вредновање и ревизија студијских програма

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

III

10. Мобилност академског особља и студената (10.1, 10.2, 10.3)

- 10.1** Мобилност академског особља и студената на студијском програму се промовише и унапређује путем заједничких пријава и учешћа на пројектима са другим високошколским установама из земље и иностранства.
- 10.2** Механизми за остваривање билатералне и мултилатералне размјене студената са иностраним високошколским установама кроз различите програме и мреже студентске размјене уз признавање времена, оцјена и ECTS бодова остварених током размјене су успостављени.
- 10.3** Високошколска установа кадровски и финансијски оснажује капацитете служби за међународну сарадњу и двосмјерну мобилност академског особља и студената. Ова служба прати и евалуира мобилност, те Сенату доставља годишњи Извјештај о мобилности академског особља и студената са приједлогом мјера за унапређење.

Добре стране:

Препознаје се интенција ВШУ да се аспекту мобилности посвети значајно већа пажња. Стратешки документ је, такође, потенцирао значај међународне мобилности. Правилник о мобилности студената и признавању ЕСПБ бодова остварених током периода мобилности постоји и то је заправо основни механизам за реализацију размјене студената са иностраним високошколским установама. Овим Правилником, између осталог, описано је оцјењивање, признавање стечених ЕСПБ и временаведеног на партнерској институцији. ВШУ је формирала Тим за међународну сарадњу и у разговору с представницима овог тима дошло се до сазнања да исти активно ради на ефектуирању ове сарадње. Потписани су неки уговори с

партнерским установама из иностранства и такође, на сајту су дате све информације о Ерасмус + пројекту мобилности.

Слабе стране:

Студенти и наставници до сада нису били укључени у програме мобилности или да су пак заједнички учествовали на пројектима са другим високошколским установама из иностранства. Такође, није сасвим довољно подстакнут Тим за међународну сарадњу, како би оснажили или подстакли капацитет службе за међународну сарадњу и двосмјерну мобилност наставника и студената. Извештај о реализованим мобилностима није сачињен јер није било активности на том плану, али се на Сенату расправљало о мобилности са приједлогом мјера за побољшање овог важног аспекта управљања системом квалитета.

Препоруке за унапређење:

ВШУ треба да се усредсреди на реализацију мобилности академског особља и студената, да склапа нове интеринституционалне уговоре о сарадњи и да кроз Акциони план разради конкретне активности повезане с роковима и извршиоцима. Тиму за међународну сарадњу треба пружити сву неопходну подршку, те периодично преиспитивати овај аспект управљања квалитетом, сачињавати приједлог корективних мјера и пратити реализацију, те извјештавати Сенат ВШУ о томе.

КРИТЕРИЈУМ 10. Мобилност академског особља и студената

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

III

Назив студијског програма:	Ниво студија:	Назив(и) излазних квалификација:
Транспортно инжењерство	I циклус 240 ECTS	Дипломирани инжењер саобраћаја

1. Политика осигурања квалитета студијских програма (1.1, 1.2, 1.3)

- 1.1.** Високошколска установа има усвојену и јавно доступну политику унутрашњег обезбјеђења квалитета студијских програма као дио њеног стратешког управљања.
- 1.2.** Политика обезбјеђења квалитета студијских програма је усмјерена на промоцију: истраживачког рада, учења и поучавања, мобилности и интернационализације на студијским програмима, као и спречавању плагијата радова наставника и завршних радова студената на свим циклусима студија.
- 1.3.** Политика подржава развој културе квалитете у којој сви унутрашњи учесници доприносе квалитету студијских програма, те дефинише начин укључивања спољних учесника у томе.

Добре стране:

Висока школа Прометеј има усвојену и јавно доступну политику унутрашњег обезбјеђења квалитета студијских програма као дио стратешког управљања.

У складу са настојањем за постизањем високог нивоа квалитета у свим радним процесима ВШ Прометеј је определијелена да успостави, одржи и трајно побољша систем осигурања и унапређења квалитета, у складу с релевантним прописима и захтјевима што се постиже кроз:

1. Планирање квалитета постојећих студијских програма;
2. Континуирано прилагођавање студијских програма, услова студирања, стручног, научноистраживачког рада, те праћење напредовања студената;
3. Промоцију културе квалитета кроз укључивање студената, наставника, сарадника, административног особља, те корисника услуга и партнера из окружења;
4. Окупљање тима наставника и сарадника који системски промовишу културу квалитета, те користе њена достигнућа;
5. Континуирано усавршавање наставног особља, напредовање асистената сарадника уз наглашени ангажман ментора, затим стицање нових знања и компетенција административног особља
6. Континуирано упоређивање актуелности студијских програма са партнерским установама, са аспекта исхода учења и потреба тржишта рада;
7. Континуирано снажење сарадње са високошколским установама у БиХ и иностранству, као и истраживачким институцијама;
8. Остваривање сарадње са професионалним тијелима релевантним за развој система за осигурање квалитета;
9. Континуирану и стручну едукацију особља путем семинара о квалитету;
10. Осигуравање потребних ресурса за провођење политике од стране менаџмента.

Комисија је током интервјуа и увидом у достављену документацију установила да ВШ Прометеј има дијелом дефинисану политику и процедуре за унутрашње осигурање квалитета, који су у складу са стратегијом високошколске установе. Додатно, Комисија констатује да су израђени основни документи који обухватају процедуре осигурања квалитета и функционирају у пракси у највећој мјери.

Процедуром за осигурање квалитета студијских програма је предвиђено провођење анализа које требају резултирати унапрјеђивањем студијских програма. У процедури су дефинирани циљеви анализе као и подручја која се анализирају.

Комисија цијени да ВШ Прометеј дјелимично промовише културу квалитета у којој сви унутрашњи учесници доприносе квалитету студијских програма, али је потребно радити на њеном унапређењу. ВШ Прометеј је потписао уговоре о сарадњи са високошколским установама из иностранства у којима је предвиђено подстицање размјене студената и запосленика ових установа и ВШ.

Слабе стране:

Комисија није нашла доказе да је имплементирани систем квалитета у потпуности функционалан и заокружен као цјелина, с обзиром да не постоје јасне одговорности за провођење Политике, не постоје индикатори те документација која потврђује било какве репресивне или корективне мјере.

Комисија констатује да ВШ Прометеј не користи адекватно прикупљене податке о студијским програмима те да је потребно унаприједити начин употребе прикупљених података у смислу дефинисања и провођења мјера за унапређење унутрашњег осигурања квалитета студијских програма.

Као ограничавајући фактор Комисија наводи слабу међународну размјену наставног особља и студената те немогућност кориштења међународних програма, нарочито Ерасмус + програма.

Препоруке за унапређење:

Комисија препоручује да се развије цјеловит систем прикупљања и обраде података који ће осигурати сврсисходно прикупљање података о студијским програму, те провођење корективних активности на основу резултата.

Повећати мобилност наставног кадра и на тај начин повећати интернационалност студијских програма.

Побољшавање система треба организирати примарно кроз развијање процедура и индикатора мјерења напредовања професора и предавача, али и у домену обавезних анкета (гдје је неопходно развијати временски оквир провођења анкета, индикаторе квалитете који ће бити у вези са резултатима анкете с једне стране, и мисијом са друге стране). Код унапређења наставног процеса, неопходно је радити на развијању система квалитета базираног на успостави исхода учења и индикатора за њихово праћење.

КРИТЕРИЈУМ 1. Политика осигурања квалитета студијских програма

ОЦЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

III

2. Креирање и усвајање студијских програма (2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6)

- 2.1 Високошколска установа има успостављене процедуре за креирање и усвајање студијских програма који укључују студенте и све заинтересоване стране.
- 2.2 Студијски програми су усклађени са научним и образовним стандардима и достигнућима одређене научне/умјетничке области, захтјевима сродних научних области у циљу стицања мултидисциплинарних знања, захтјевима тржишта рада и међународних реформских процеса.
- 2.3 Циљеви студијског програма и исходи учења су јасно дефинисани и подударни са садржајем студијских програма и нивоом циклуса студија и у складу су са стратегијом установе. Циљеви студијског програма и исходи учења су упоредиви са истим и/или сличним програмима на високошколским установама у БиХ и иностранству.
- 2.4 Исходи учења су утврђени и наведени на сваком нивоу студијског програма, те су повезани са стандардима квалификација, Квалификационим оквиром у БиХ и Оквиром квалификација Европског простора високог образовања (QF-EHEA).
- 2.5 Наставни план и програм садржи минимално: преглед обавезних и изборних предмета, оквирни садржај наставне материје за сваки од предмета (подијељену према броју седмица/наставних јединица у склопу једног семестра), оптерећење студента по предмету, бодовну вриједност сваког предмета исказану у складу са ECTS-ом, начине провјере и вредновања континуираног стицања знања студента, бодовну ECTS вриједност завршног рада на I и II циклуса студија, у зависности од статуса установе, методе обезбјеђења квалитета, листе обавезне и допунске литературе за сваки поједини предмет, обавезне и специфичне опрему за извођење програма/предмета према захтјевима научне/умјетничке области.
- 2.6 Високошколска установа обезбјеђује: интердисциплинарност/ мултидисциплинарност плана и програма, интернационализацију наставног плана и програма, интеракцију са професионалном праксом, реализацију практичне наставе и активно учешће студената у научно/умјетничком истраживању у оквиру студијског програма.

Добре стране:

ВШУ има успостављене процедуре за креирање и усвајање студијских програма, које предвиђају учешће студената и осталих интерних и екстерних заинтересованих страна. Студенти учествују у креирању и усвајању студијских програма преко органа управљања, преко представника студентског парламента, кроз процес анкетања о квалитету постојећег студијског програма и др. Увидом у записнике са сједница Сената, Студентског парламента, Извјештаја комисије за квалитет евидентно је учешће заинтересованих страна у процесу креирања и иновирања студијских програма, при чему су изношени конструктивни предлози.

Студијски програм 'Транспортно инжењерство' је усклађен са научним и образовним стандардима и одражава нова достигнућа из области саобраћајне струке и науке, а, такође, инкорпорира и

предмете других научних области, који обезбеђују шире компетенције у циљу задовољења потреба тржишта рада.

Циљеви студијског програма одражавају у потпуности мисију и произилазе из стратешких циљева дефинисаних у Стратегији развоја ВШУ. Наведени су одговарајући исходи учења или компетенције (опште и посебне) за студијски програм. Исход студијског програма је повезан с циљевима и садржајима предмета, а исти је подударан са структуром програма и одговара И циклусу студија. Циљеви студијског програма и исходи учења тј. компетенције које се стичу, слични су онима на другим на високошколским установама у земљи и иностранству. Такође, усклађивање или упоређивање са сродним студијским програмима је вршено током конципирања студијског програма и његовог иновирања.

Исходи учења су повезани са стандардима квалификација, Квалификационим оквиром у БиХ и Оквиром квалификација Европског простора високог образовања (QF-EHEA).

Наставни план и програм садржи у одговарајућој сразмјери обавезне и изборне предмете. Садржаји предмета су разрађени и подјељени по наставним једницама/радним седмицама. Сваки предмет је исказан преко ECTS бодова, који су конципирани правилно и одражавају оптерећење или напор студента да савлада наставни садржај. Вредновање предиспитних обавеза студента, као и завршног испита је правилно урађено.

Интердисциплинарност/мултидисциплинарност плана и програма је обезбјеђена, будући да су у наставни план и програм укључени предмети општег карактера и предмети других научних области.

ВШУ је израдила сва потребне обрасце у вези с реализацијом Стручне праксе (упут на стручну праксу, дневник стручне праксе, потврда о обављеној стручној пракси, вредновање обављене стручне праксе од стране наставника, и др.), те практичном оспособљавању студената придаје на значају.

Студенти су такође, инволвирани у научно-истраживачки рад, на начин да су у обавези да израђују семинарске радове и заједно с професорима учествују у истраживању и писању осталих категорија радова, не само завршних радова.

Слабе стране:

Неки премети на смјеру Транспортно инжењерство нису довољно иновирани у складу с достигнућима науке у тој области. Нпр. у Опису предмета 'Техничко цртање са нацртном геометријом' садржај и литература нису иновирани у довољној мјери. Надаље, литература у Описима предмета углавном није подјељена на обавезну и допунску. У Описима предмета, такође, нема исхода учења, нити одговорних наставника.

На смјеру Транспортно инжењерство се тек у IV семестру појављује предмет Основе саобраћаја и транспорта, иако је то базични предмет. Нелогично је да се предмет Транспорт путника и робе појављује два пута (1 и 2), умјесто да се раздвоји и да то буду посебни предмети.

Препоруке за унапређење:

За студијски програм 'Транспортно инжењерство' препорука је да се предмет 'Основе саобраћаја и транспорта' пребаци у I семестар. Предмет Транспорт путника и робе 1 и 2 требало би раздвојити, на начин да се направе два предмета и то: Транспорт путника, Транспорт робе. Ово је, такође, смислено и због усклађивања са сродним студијским програмима других високошколских институција.

Приликом евалуације студијског програма акценат треба ставити на наставне садржаје уско стручних предмета, односно по потреби иновирати наставни план и наставне садржаје. Такође, препорука је да се измјени структура програма, тако да се прати логична слијед по коме прво се изучавају базични и општи предмети, а затим предмети који заправо представљају стручно профилисање.

КРИТЕРИЈУМ 2. Креирање и усвајање студијских програма

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

III

3. Учење, poučavaње и вредновање усмјерени на студента (3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 3.6, 3.7)

- 3.1. Академско особље које изводи наставу је претходно припремљено и мотивисано за ту активност, те у припреми за ту активност узима у обзир резултате анкета евалуације квалитета учења и poučavaња од стране студената.
- 3.2. Академско особље мотивише и укључује студенте на преузимање активне улоге у истраживачко, научно-истраживачком и наставно-образовном процесу уз одговарајуће усмјеравање, консултације и подршку.
- 3.3. Студенти се оцјењују кроз јавно доступне процедуре за праведно, транспарентно и досљедно оцјењивање, као и кроз различите облике провере знања и вјештина у складу са специфичностима и постављеним циљевима студијског програма.
- 3.4. Процедуре оцјењивања регулишу: организацију тестова и испита, критерије и методе оцјењивања од стране испитивача и комисије, транспарентност оцјењивања и могућност жалби студената на оцјењивање.
- 3.5. Високошколска установа има процедуру која дефинише поступак израде, структуру и вредновање завршног рада студената одређеног циклуса студија, као и права обавезе студента и ментора и услове за менторство.
- 3.6. Представници студената су укључени у рад тијела високошколске установе чија је надлежност управљање и доношење одређених одлука о студијским програмима.
- 3.7. Високошколска установа има успостављен механизам и процедуре за подршку студентима за савјетовање о будућем развоју каријере.

Добре стране:

Наставно особље је компетентно, добро припремљено и високо мотивисано за извођење наставе, што смо посебно могли утврдити кроз разговор са наставницима и представницима студената. Сви наставни предмети покривени су одговарајућом литературом (уџбеници, скрипте, и сл.), интерактивним презентацијама, испитним питањима, темама за семинарске радове. Наведено је да ВШУ подстиче наставнике да појачају издавачку дјелатност, а обиласком библиотеке смо се увјерили да су студентима доступни уџбеници и остала наставна учила. Неки су се наставници повиновали сугестијама студената из процеса анкетирања тј. оцјењивања, а које се односе на осавремењивање наставних садржаја, побољшање процеса учења и начин полагања испита.

Из приложене документације, а прије свега кроз разговор с представницима студијског програма се може једнозначно потврдити да академско особље пружа одговарајућу подршку студентима код укључивања у наставно-научни процес. Подршка студентима састоји се из мотивисања да редовно похађају наставу и да се активно укључивају постављањем питања, надажењем одговора и сл. Бољи студенти се селекују, те се с њима додатно ради у правцу оспособљавања да под менторством наставника креирају понеки научни или стручни рад и представе га јавности на смотри студентских радова или слично. Такође, бољи студенти виших година студија бивају повремено активно укључени у наставни процес нпр. као демонстратори, у послу извођења вјежби или припреме наставе и др., што је, такође, потврђено кроз разговор са студентима. Наставници су доступни студентима за консултације изван редовних часова наставе било лично или путем електронске поште.

Поступак оцјењивања студената је транспарентан, јер постоји прецизно описана процедура у Правилнику о оцјењивању. Студенти су унапред информисани о начину оцјењивања, структури оцјене и осталим битним аспектима у вези с оцјењивањем. Доступан им је Правилник и на интернет страници ВШУ. У Правилнику је описан поступак оцјењивања, као и могућности које студентима стоје на располагању ако су незадовољни оцјеном. Структура коначне оцјене је дата и у Описима предмета. Различити облици провере знања су у складу са специфичностима и

постављеним циљевима студијског програма. За студенте с посебним потребама предвиђене су неке олакшице у савладавању наставних садржаја тј. на њих се примењује нешто блажи начин оцјењивања.

Процедура оцјењивање је транспарентна и студенти њоме бивају упознати најкасније почетком семестра. Описана је и процедура за случај да студент стекне услов за полагање испита пред комисијом. Сазнали смо кроз разговор са студентима да до сада није било већих притужби на систем оцјењивања или на друге аспекте, што се може тумачити задовољством студената транспарентношћу процеса оцјењивања, односно уопште.

Правилником о завршном раду дефинише се поступак израде, структура и вредновање завршног рада на ВШУ, права и обавезе студената и ментора, као и остали битни аспекти. Сама структура завршног рада прецизирана је у посебном Упутству.

Документи који описују улогу студената у управљању ВШУ је Статут и одговарајући правилници. Представник студената је укључен у Управни одбор, Сенат, Студентски парламент, Комисију за квалитет... Комисија стручњака имала је увид записник са сједнице студентског парламента, односно записник са сједнице Сената на којој је присуствовао представник студената и био укључен у дискусију о студијским програмима. Представник студената изнио је неке конструктивне предлоге у вези креирања, иновирања и реализације студијских програма.

Слабе стране:

Структура оцјене у описима предмета није у потпуности подударна са Правилником. Стручна пракса се не оцјењује, па можда исход учења неће бити на високом нивоу. Критеријуми оцјењивања се разликују, тако што у Статуту пише једно у Описма предмета друго, па није сасвим јасно чега се наставници придржавају.

У упутству о изради Завршног рада, а што се тиче његове структуре, недостаје Практични дио, који је по природи оригиналан допринос студента расвјетљавању неког проблема из струке тј. пословне праксе.

Из документације, која је Комисији стручњака стављена на увид, не може се закључити да ВШУ даје подршку студентима за савјетовање о будућем развоју каријере, нити смо обиласком реурса ВШУ наишли на канцеларију са развој каријере.

Препоруке за унапређење:

ВШУ треба да отклони идентификоване пропусте у вези с структурирањем оцјене и да се та активност искључиво наслања на Правилник о оцјењивању. Препорука је да се уведе оцјењивање предмета Стручна пракса, јер ће се на тај начин студенти још више активирати у савладавању практичних знања. Потребно је унапредити Опис предмета Завршни рад инкорпорирајући у њега и практични дио, те структурирање оцјене. Још једна препорука односила би се на отварање канцеларије за савјетовање младих стручњака о развоју каријере.

3. Учење, поучавање и вредновање усмјерени на студента

ОЦЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

III

4. Упис и напредовање студената, признавање и сертифицивање (4.1, 4.2, 4.3)

4.1. Упис студената на студијски програм било којег циклуса врши се на основу законских одредница, јасних и транспарентних критеријума који укључују провјере знања, склоности и способности кандидата и успјех у претходном школовању, а у складу са анализираним друштвеним потребама и обезбијеђеним ресурсима за извођење програма. Конкурс за упис се јавно објављује на Web страници установе и у медијима.

4.2. Процедуре за признавање високообразовних квалификација, периода студија и претходног учења, а што подразумева и признавање неформалног и

информалног учења су успостављене. Процедуре за признавање су у складу са Лисабонском конвенцијом о признавању.

- 4.3. Дипломираним студентима се додјељује документ који појашњава стечену квалификацију, укључујући остварене исходе учења, те контекст, ниво, садржај и статус студија који су похађали и успјешно завршили.

Добре стране:

Процедура за упис студената на одговарајући студијски програм регулисана је и описана у Правилнику о правилима студија и проводи се у складу са Законом. Конкурс за упис у академску годину се објављује у медијима и на званичној страници ВШУ на којој је описан и прецизиран ток наставе кроз академски календар. Поред свих Правилника приложен и Информатор за студенте на званичној страници који нуди све неопходне информације. Успостављен је систем за признавање датог периода студирања на другим установама и то у складу с Лисабонском конвенцијом о признавању. Извршена анализа пролазности по годинама и роковима у складу са претходном препоруком. Студенти изразили задовољство о правремености у пружању свих информација о упису као и о полагању испита. Полагање испита јавно и транспарентно. Студент по завршетку свог школовања стиче диплому која појашњава његове стечене квалификације као и додаток дипломи као засебан документ.

Слабе стране:

Недостаје прилог Лисабонске конвенције о признавању периода мобилности на званичној страници ВШУ.

Препоруке за унапређење:

Потицати студенте на програме мобилности и могућности усавршавања на другим установама са којима је ВШУ остварила сарадњу. Порадити на јачању публикација студентских радова. Наставити са радом издавачке дјелатности с циљем континуираног напретка; иновирања уџбеника из појединих предмета као и издавањем нових. Поттицати студенте на учешћа на студентским симпозијумима и научно истраживачким скуповима. Поттицати и даље студентски активизам и њихово учешће у иновирању СП. Наставити и даље добру праксу награђивања и стимулације најбољих студената.

КРИТЕРИЈУМ 4. Упис и напредовање студената, признавање и сертификавање

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

III

5. Људски потенцијали (5.1, 5.2, 5.3, 5.4)

- 5.1. Број компетентног академског (наставници и сарадници) и неакадемског особља за квалитетну реализацију студијског програма је у складу са одговарајућим актом надлежне образовне власти која прописује критеријуме за лиценцирање.
- 5.2. Високошколска установа има дефинисану политику управљања људским потенцијалима са јасним и транспарентним критеријумима за запошљавање академског особља, задужењима, оптерећењем и одговорностима, критеријумима за професионални развој, напредовање и стручно усавршавање академског особља и механизме за праћење рада академског особља са мјерама за унапређење.
- 5.3. Академско особље је посвећено истраживачком, односно научно-истраживачком и умјетничком раду, посебно кроз међународне научно-истраживачке пројекте, те заједничке активности ментора и студента на изнајмавању грантова или стипендија.

5.4. Административном и помоћном особљу је омогућено усавршавање кроз учешће на обукама, посебно у вези информатичких система и система управљања.

Добре стране:

Наставно-научни процес на високошколским установама представља организирану активност наставника, сарадника и студената, усмјерену на његову реализацију. Анализом је закључено да је број наставног особља - запосленици са пуним радним временом (према подацима који су достављени за вријеме посјете ВШ Прометеј), задовољава прописане услове у погледу потребног броја наставника у сталном радном односу и оптерећења наставника.

Слабе стране:

Комисија није могла доћи до сазнања да ли ВШ Прометеј има развијену стратегију за запошљавања нових кадрова и планирање развоја каријере, те предлаже да ради у смјеру стварања исте а у складу са анализама које би се редовно проводиле. Комисија се није могла увјерити из разговора и прикупљених информација на дан посјете да је академско особље у довољној мјери посвечено истраживању кроз међународне научно-истраживачке пројекте, те заједничке активности ментора и студената у изналажењу грантова или стипендија.

Препоруке за унапређење:

Комисија сматра да би ВШ Прометеј треба на нивоу школе израдити кадровску базу података у информационом систему а у циљу квалитетнијег управљања људским ресурсима са свим активностима наставног особља које су релевантне за академско напредовање. Комисија је мишљења да ВШ Прометеј у наредном период треба да изгради ХР стратегију у којој ће бити инволвиран план професионалног развоја свих упосленика како наставног тако и помочног и административног особља. Обзиром да Комисија није могла идентификовати базе података на које је ВШ Прометеј претплаћена, Комисија је става да ВШ Прометеј треба да покрене процедуре приступа научним базама података и на тај начин омогући својим упосленицима развој каријере.

КРИТЕРИЈУМ 5. Људски потенцијали

ОЦЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

III

6. Ресурси и финансирање (6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5)

- 6.1.** Ресурси за извођење студијског програма који у складу са Препорукама Агенције о критеријумима за лиценцирање високошколских установа и студијских програма у БиХ и одговарајућим актом надлежне образовне власти која прописује критеријуме за лиценцирање су довољни и доступни студентима
- 6.2.** Обавезна и специфична потребна опрему за извођење студијског програма/предмета према захтјевима научне области/уже научне области је доступна. Високошколска установа, обезбјеђује обавезну и допунску литературу за сваки поједини предмет која по садржају подржава реализацију предмета.
- 6.3.** Високошколска установа чини доступним студентима и академском особљу довољан број компјутерских просторија са приступом интернету и библиотеку с адекватном просторијом за читање, претраживачима и научним и другим базама података.
- 6.4.** Високошколска установа прати реализацију плана улагања у физичке ресурсе и опрему за научно-истраживачки рад и наставно-образовну дјелатност.

6.5. Високошколска установа обезбјеђује кроз уговорне односе са другим високошколским установама и истраживачким центрима могућност кориштења њихових ресурса.

Добре стране:

Све наставне просторије за извођење студијског програма су адекватно опремљене и поткријепљене мултимедијалном опремом. Рачуарска учионица обијезбијеђена са довољним бројем рачунара спојених у рачуарску мрежу. Студенти су исказали задовољство како квалитетом тако и бројем уџбеника као и остале помоћне литературе. Библиотека располаже са преко 2000 библиотечких јединица за СП.

Слабе стране:

Нема видљивих назнака и уговора са другим ВШУ о могућностима заједничких кориштења ресурса. Нема прилога финансијског плана улагања за текућу годину.

Препоруке за унапређење:

Постоји простор за унапријеђење ИС; нарочито у правцу пријаве испита и спровођења анкетних упитника путем ИС. Препоручује се такођер и електронско вођење евиденција о испитима, присуству на настави и вјежбама. Препоручује се стално унапријеђење стратешког плана улагања у ресурсе ВШУ.

КРИТЕРИЈУМ 6. Ресурси и финансирање

ОЦЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

III

7. Управљање информацијама о студијским програмима (7.1, 7.2)

- 7.1.** Систем редовног прикупљања и обраде информација о свим аспектима студијских програма (о стопи успјешности студената, напуштању студија, задовољству студената, запошљивости свршених студената и слично) је успостављен и користи се за унапређења квалитета студијских програма.
- 7.2.** Високошколска установа редовно прикупља и анализира податке о броју и старосној структури академског особља, spolu, односу броја наставника и студената, односу властитог и гостујућег кадра, као и податке анкетања особља од стране студената.

Добре стране:

Управљање информацијама о студијским програмима на ВШ Прометеј се одвија у великој мјери подијељено а на основу неколико различитих информационих система, кроз које се дјелимично системски прикупља и ажурира велик број података и информација. Прикупљени подаци и информације се похрањују и чувају у посебним, за ту сврху креираним ексел и ворд датотекама и мапама, а у највећој мјери у физичким облику у регистраторима. У току интервјуа Комисији је речено да се ради на успостави интегрисаног информацијског система који ће омогућити боље кориштење информација у циљу унапређења студијских програма.

Извор информација које се у највећој мјери користе за унапређење студијских програма представљају подаци који се добију из великог броја анкета.

ВШ Прометеј редовно прикупља велики број различитив врста података и информација о студијским програмима.

Слабе стране:

Још увијек не постоји системски приступ прикупљању информација кроз неко софтверско рјешење.

Препоруке за унапређење:

Комисија предлаже да ВШ Прометеј покуша да интензивира напоре у изградњи интегрисаног информацијског система како би се лакше доносиле одлуке о побољшању студијских програма и њиховом ревидирању у складу са тржиштем рада.

КРИТЕРИЈУМ 7. Управљање информацијама о студијским програмима

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

III

8. Информисање јавности о студијским програмима (8.1)

8.1. Високошколска установа објективно и правовремено информише јавност ажурираним информацијама о свим аспектима одобрених (лиценцираних) и/или акредитираних студијских програма које нуди са посебним освртом на дефиниране циљеве студијских програма и исходе учења. Подаци о академским каријерама запосленог и ангажованог особља су јавно објављени. Минимум 50% од укупних информација је на енглеском језику.

Добре стране:

Висока школе за примијењене и правне науке „Прометеј“, Бања Лука путем савремене интернет странице врши информисање јавности, будућих и тренутних студената пружа информације предвиђене стандардима Т.8.1, Т.8.2, Т.8.3. Интернет страница уз енглески језик, је доступна и на њемачком језику, чиме је јасна посвећеност Високе школе за примијењене и правне науке „Прометеј“, Бања Лука ка видљивости и ван граница БиХ.

Слабе стране:

Уочена је потреба за оптимизацијом људских ресурса који су задужени за комуникацију путем интернет странице.

Препоруке за унапређење:

Имајући у виду значај доступности информација у савременом друштву, предлаже се да се путем најављеног информационог система који се уводи, унаприједи могућности за доступност информација. оптимизацијом људских ресурса који су задужени за комуникацију путем интернет странице.

8. Информисање јавности о студијским програмима

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:

III

9. Континуирано праћање, периодичновредновање и ревизија студијских програма (9.1, 9.2, 9.3, 9.4)	
<p>9.1. Процедуре за периодичну евалуацију, унапређење и реструктурирање постојећих студијских програма су успостављене. Процедуре укључују мишљења студената и других унутрашњих и спољних заинтересираних страна.</p> <p>9.2. Високошколска установа периодично евалуира наставни план и програм, наставни процес, степен реализације исхода учења и њихову релевантност за тржиште рада путем анкетања студената, академског и административног особља, те повратне информације користи за иновирање и унапређења истог.</p> <p>9.3. Високошколска установа прати и евалуира реализацију: акционог плана интернационализације, бенефите од потписаних Уговора о међународној сарадњи, проценат страних студената и професора; број и напредак својих студената на стручном усавршавању у иностранству; упошљавање дипломираних студената и сл.</p> <p>9.4. Квалитет, савременост и доступност ресурса се евалуирају путем анкетања академског особља и студената.</p>	
Добре стране:	
<p>Висока школе за примијењене и правне науке „Прометеј“, Бања Лука редовно врши активности везане 9.1, 9.2 и 9.4. Интернет страница уз енглески језик, је доступна и на њемачком језику, чиме је јасна посвећеност међународној сарадњи и интернационализацији.</p>	
Слабе стране:	
<p>Висока школе за примијењене и правне науке „Прометеј“, Бања Лука је је потписала значајан број Уговора о међународној сарадњи, уз скромне резултате у реализацији истих.</p>	
Препоруке за унапређење:	
<p>Предлаже се додатно информисање студената о могућностима међународне сарадње, а кроз стручна усавршавања са субјектима са којима су потисани Уговори о међународној сарадњи. Имјући увиду интернационални карактер транспостног инжењерства, унапређење у овој области има значајан потенцијал. Имајући у виду важност међународне сарадње, предлажемо праћење у овој области путем Кључних Индикатора Успјеха (КИУ) чиме би се јасно дефинисало тренутно стање и пратио напредак у области међународне сарадње.</p>	
КРИТЕРИЈУМ 9. Континуирано праћање, периодично вредновање и ревизија студијских програма	
ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:	III

10. Мобилност академског особља и студената (10.1, 10.2, 10.3)	
<p>10.1 Мобилност академског особља и студената на студијском програму се промовише и унапређује путем заједничких пријава и учешћа на пројектима са другим високошколским установама из земље и иностранства.</p> <p>10.2 Механизми за остваривање билатералне и мултилатералне размјене студената са иностраним високошколским установама кроз различите програме и мреже студентске размјене уз признавање времена, оцена и ECTS бодова остварених током размјене су успостављени.</p>	

<p>10.3 Високошколска установа кадровски и финансијски оснажује капацитете служби за међународну сарадњу и двосмјерну мобилност академског особља и студената. Ова служба прати и евалуира мобилност, те Сенату доставља годишњи Извјештај о мобилности академског особља и студената са приједлогом мјера за унапређење.</p>	
<p>Добре стране:</p> <p>Препознаје се интенција ВШУ да се аспекту мобилности посвети дужна пажња. Стратешки документ је, такође, потенцирао значај међународне мобилности. Правилник о мобилности студената и признавању ЕСПБ бодова остварених током периода мобилности је заправо механизам за реализацију размјене студената са иностраним високошколским установама. Овим Правилником, између осталог, описано је оцјењивање, признавање ЕСПБ и времена проведеног на партнерској институцији. ВШУ је формирала Тим за међународну сарадњу. На Сенату се расправљало о годишњем Извјештају о мобилности са приједлогом мјера за побољшање овог важног аспекта управљања системом квалитета.</p>	
<p>Слабе стране:</p> <p>До сада скоро да није било конкретних или видљивих резултата, када је у питању мобилност наставног особља и студената. Нисмо нашли доказ да су студенти и наставници били укључени у програме мобилности или да су пак заједнички учествовали на пројектима са другим високошколским установама. Такође, није довољно јасно на који начин ВШУ оснажује или подстиче капацитет Тима за међународну сарадњу и двосмјерну мобилност наставника и студената.</p>	
<p>Препоруке за унапређење:</p> <p>ВШУ треба да се усредсреди на реализацију одлазне и долазне мобилности академског особља и студената, да склапа нове интеринституционалне уговоре о сарадњи и да кроз Акциони план разради конкретне активности повезане с роковима и носиоцима. Тиму за међународну сарадњу треба пружити сву неопходну подршку, те периодично преиспитивати овај аспект управљања квалитетом, сачињавати приједлог мјера и пратити реализацију, извјештавати Сенат ВШУ о томе.</p>	
<p>КРИТЕРИЈУМ 10. Мобилност академског особља и студената</p>	
<p>ОЦЈЕНА ИСПУЊЕНОСТИ:</p>	<p>III</p>

3.2 Препорука за акредитацију

Након увида у достављену документацију и посјете високошколској установи и увида у реално стање од стране Комисије стручњака, утврђен је сљедећи ниво испуњености захтјева стандарда и критеријума:

СТУДИЈСКИ ПРОГРАМИ	НИВО ИСПУЊЕНОСТИ
Пословна економија (први циклус - 180 и 240 ECTS)	III
Транспортно инжењерство (први циклус – 240 ECTS)	III

Комисија на основу увида у документацију и обављеног вањског вредновања студијских програма пријављених за акредитацију **препоручује** за акредитацију студијске програме наведене у претходној табели чији је ниво испуњености захтјева **III**.

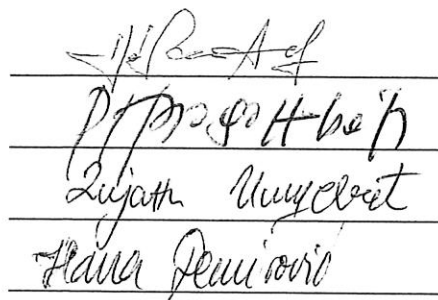
Чланови Комисије:

Проф. др Амел Косовац, председник

Проф. др Радивој Продановић, члан

Мр Дијана Илишевић, члан

Хана Демировић, члан

_____

